

4. 1. 2005

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Může být statutární orgán nebo jeho člen zároveň zaměstnancem téže společnosti?

Právní názor, že výkon funkce statutárního orgánu, popř. jeho člena, je zvláštním vztahem podle zákona 513/1991 Sb., obchodní zákoník (dále jen „obchodní zákoník“) a že funkci jednatele tedy nelze vykonávat v pracovním poměru již v českém právním prostředí zdomácněl. Jen zřídka se proto v praxi se setkáme s pracovními smlouvami, které jako druh práce stanoví lakonicky „jednatel“ nebo „člen představenstva“.

Otázkou daleko zajímavější a probouzející výraznější emoce však zůstává, zda je s osobou, která je statutárním orgánem nebo jeho členem, vůbec možné sjednat pracovní poměr. V praxi se setkáváme velmi často s tím, že jednatel společnosti nebo člen jejího představenstva jsou zároveň řediteli nebo jinými vedoucími zaměstnanci (např. generální ředitel, finanční ředitel) téže společnosti.

Bohužel, je třeba konstatovat, že praxe v tomto směru nesleduje výkladové tendence ustálené judikatury soudů. Nejvyšší soud opakovaně dovodil, že výše uvedenou argumentaci je třeba použít nejen v situaci, kdy pracovní smlouva, popř. jmenování, stanoví jako druh práce přímo výkon funkce statutárního orgánu, ale i na případy, kdy práce, kterou koná v pracovním poměru, fakticky zahrnuje i výkon činnosti statutárního orgánu, tj. výkon funkce statutárního orgánu je druhem práce nepřímou. Nejvyšší soud pak činí závěr, že pracovní smlouva nebo pracovněprávní jmenování do takové funkce jsou v takovém případě neplatné.

Popis činností statutárního orgánu je přitom v obchodním zákoníku vymezen značně široce – např. u jednatele je to dle § 134 a 135 obchodního zákoníku obchodní vedení společnosti, zajištění vedení předepsané evidence a účetnictví apod. V případě jednatele tedy výkon funkce téměř každého vedoucího zaměstnance koliduje s výkonem funkce jednatele. Prakticky je proto vyloučeno, aby jednatel mohl vedle výkonu funkce jednatele být platně rovněž zaměstnancem společnosti – mohl by vykonávat pouze specializované technické práce (např. hodinář) nebo práce zřetelně se odlišující od obchodního vedení (např. uklízečka).

Určité nejasnosti vznikaly v minulosti ohledně členů představenstva. Představenstvo je totiž, na rozdíl od jednatele, kolektivním orgánem, a proto nelze jednotlivým členům představenstva přiřazovat konkrétní činnosti a odpovědnosti. Nicméně i zde Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí ze dne 17. srpna 2004 (21 Cdo 737/2004) dospěl k závěru, že je třeba aplikovat stejnou logiku, tj. pokud se funkce vykonávaná na základě pracovního poměru překrývá s výkonem funkce člena statutárního orgánu, je pracovní poměr neplatný.

U představenstva má neplatnost pracovního poměru, na rozdíl od výkonu funkce jednatele, i daňové důsledky. Zatímco odměna jednatele má stejný daňový režim jako mzda zaměstnance (daň z příjmu ze závislé činnosti, pojistné na zdravotní pojištění, pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, přičemž odměna i mzda jsou pro společnost náklady daňově uznatelné), má odměna člena představenstva režim jiný (pojistné na zdravotní pojištění, pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti se z odměny představenstva neplatí, ale odměna člena představenstva není daňově uznatelným nákladem společnosti). V případě, že pracovní poměr člena představenstva bude neplatný, může se dotčená společnost dočkat i

nemilých překvapení v daňové oblasti.

V souvislosti s konkurencí výkonu funkce statutárního orgánu nebo jeho člena a pracovního poměru užil Nejvyšší soud i další argumentaci pro neplatnost sjednaného pracovního poměru. Podle § 14 odst. 2 zákona 65/1965 Sb., zákoník práce, nemůže jiného zastupovat ten, jehož zájmy jsou v rozporu se zájmy zastoupeného. Z tohoto ustanovení Nejvyšší soud dovodil, že pracovní smlouva nebo jmenování, které uzavřel/učinil statutární orgán nebo jeho člen se sebou samým, je z výše uvedeného důvodu neplatné. U společností s jediným statutárním orgánem tak dle interpretace Nejvyššího soudu dochází k situaci, kdy jednatel nebo člen představenstva nemůže se společností uzavřít pracovní poměr ani na pozici uklízečky.

S přihlédnutím k výše uvedené výkladové tendenci Nejvyššího soudu je nekonzistentní ustanovení § 4 odst. 5 zákona 1/1992 Sb., o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a o průměrném výdělků („je-li statutární orgán zaměstnancem, určuje mu mzdu orgán, který jej do funkce jmenuje nebo volí“), které indikuje, že i se zaměstnanci, kteří jsou statutárními orgány, lze sjednat pracovní poměr. Toto ustanovení však zřejmě směřuje jen vůči výše uvedeným uklízečkám nebo hodinářům, a to pouze v případě, že s nimi může pracovní poměr sjednat jiný statutární orgán, popř. jeho člen.

Praxe však prozatím postupuje bez ohledu na výše uvedenou judikaturu – jednatel nebo člen představenstva jsou často zároveň vedoucími zaměstnanci. Pokud by ale jejich pracovní poměr byl prohlášen za neplatný, může to mít vedle výše uvedených daňových dopadů i implikace právní, a to zejména pro samotné statutární orgány, popř. jejich členy (zejména v případě, že se společnost rozhodne jejich činnost pro společnost ukončit). Na závěr lze uvést, že otevřenou otázkou rovněž zůstává, na jakou odměnu by v takovém případě měla daná osoba mít nárok, neboť ve většině případů je větší část příjmu vyplácena na základě pracovního poměru.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení – nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Nová pravidla ICC pro rozhodčí řízení: Přehled klíčových změn účinných od 1. června 2026](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Nařízení prodeje jednotky jako ultima ratio ochrany práv ostatních vlastníků?](#)